

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОДИФІКАТОРА БУДІВЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

© С. Б. Січний, Л. В. Терещенко, О.О. Дем'яненко, 2026

До запровадження Кодифікатора будівельної продукції [1] стан класифікації та кодування будівельних матеріалів в Україні характеризувався фрагментарністю та технологічним відставанням. Основним джерелом даних залишався Збірник єдиних середніх кошторисних цін (ЗЄКЦ-97) [2], структура якого базувалася на радянських нормах СНиП 1990 року. Це створювало низку колізій: багато позицій були морально застарілими, а нові матеріали були відсутні, що змушувало кошторисників створювати тимчасові коди «за проектом». Така ситуація унеможлилювала автоматизацію аналітики та моніторинг ринкових цін.

Крім того, в Україні є чинними й інші класифікатори: ДКПП (ДК 016:2010) [3], Єдиний закупівельний словник (ДК 021:2015) [4] та УКТ ЗЕД [5]. Кожен із них виконує свою функцію (статистика, закупівлі, митниця). І хоча між окремими базами (зокрема, між ДКПП та УКТ ЗЕД) існує методологічний зв'язок, єдина наскрізна система ідентифікації саме для будівельного процесу була відсутня. Через це замовник у Prozorro використовував один код, кошторисник під час розрахунків – інший, а митник або постачальник — третій. Такий розрив створює «інформаційні острови», що перешкоджають прозорості та ефективному контролю за використанням публічних коштів

Впроваджений Кодифікатор будівельної продукції, затверджений Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 24 грудня 2025 року № 1839, повністю змінив парадигму. Розроблена методологія кодування базується на десятковій системі та має ієрархічну структуру формату XX.YY.VV.GGGGGG. Групування відбувається за чотирма рівнями: категорія (XX), група (YY), вид (VV) та специфікація (GGGGGG). При цьому перший рівень (категорії) гармонізовано з Переліком категорій будівельної продукції, затвердженим постановою КМУ № 426 [6]. А четвертий рівень класифіковано за фасетним принципом, з використанням технічних характеристик будівельної продукції згідно відповідних ДСТУ.

Запроваджена система кодування побудована на принципах унікальності та однозначності найменувань, які відтепер не можуть містити назви торгових марок та власних назв виробників. Кожен наступний рівень коду є деталізуванням попереднього. Важливим інноваційним кроком стало те, що фінальний шестизначний код специфікації формується автоматично програмними засобами Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (ЄДЕССБ). При цьому, згідно з правилами системи, на 2, 3 та 4 рівнях кодування (група, вид та специфікація) вказуються одиниці виміру відповідно до ДК 011-96 [7]. Наразі ведеться активна робота над розробленням «перехідних таблиць» (mapping) між Кодифікатором та ДКПП, УКТ ЗЕД і ДК 021:2015, що в подальшому може забезпечити зв'язок між етапом проектування та процедурами закупівель.

Важливо підкреслити, що чинний Кодифікатор є лише першою редакцією, яка потребує систематичного доповнення та актуалізації. Адміністрування Кодифікатора має стати безперервним процесом, що забезпечуватиме його відповідність динамічному розвитку ринку. Передбачається, що після завершення етапу первинного наповнення бази даних, подальші оновлення відбуватимуться на засадах прозорого діалогу з професійною спільнотою: виробниками будівельної продукції, галузевими асоціаціями та іншими учасниками ринку. Такий підхід дозволить оперативно інтегрувати інноваційні матеріали та технології в цифрову екосистему будівництва.

Успішне запровадження Кодифікатора будівельної продукції дозволить Україні не лише підвищити прозорість відбудови, а й синхронізуватися з європейськими ринками. Новий кодифікатор має стати «містком» між технічними вимогами та фінансовим плануванням, забезпечивши перехід

від застарілих паперових збірників до прозорої цифрової економіки будівництва. Саме через таку уніфікацію даних галузь отримає інструмент для залучення міжнародних інвестицій та забезпечення високої якості інфраструктурних об'єктів.

Список літератури:

1. Кодифікатор будівельної продукції: затв. наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 24 груд. 2025 р. № 1839.
2. Збірник єдиних середніх кошторисних цін на матеріали, вироби і конструкції (ЗСКЦ-97): ДБН IV-4-97 / Держ. ком. України у справах містобудування і архітектури. — Київ, 1997.
3. Державний класифікатор продукції та послуг: ДК 016:2010. — Київ: Держспоживстандарт України, 2011.
4. Єдиний закупівельний словник: ДК 021:2015. — Київ: Мінекономрозвитку України, 2015.
5. Митний тариф України: Закон України від 19 жовтня 2022 р. № 2697-IX (додаток: Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД)).
6. Про затвердження переліку категорій будівельної продукції: постанова Кабінету Міністрів України від 28 квіт. 2021 р. № 426.
7. Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку: ДК 011-96. — Київ: Держстандарт України, 1997.